СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 87. Джерзі Сиtі, Н. Дж., субота, 18-го квітня 1942. — No. 87. Jersey City, N. J., Saturday, April 18, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Корегідор Видержав за Сім Днів аж 65 Бомбардовань з Повітря - Японці в Панай - Терор у Франції - Америка Думає Зірвати Зносини з Віші - Понад 400 Британських Бомбовиків нищить ворожі Фабрики, Склади і Пристані

ВАШИНГТОН ПЕРЕДБАЧУЄ ЗІРВАННЯ ЗНОСИН З ФРАНЦІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Уряд Злучених Держав готовиться не тільки відкликати свого амбасадора з Віші, але також цілком зірвати дипльоматичні зносини з французьким урядом та навіть окупувати французькі посілости на західній півкулі. Остаточний крок залежить від Ляваля, який тепер формує новий французький уряд та в імені якого має проголосити політичну програму. В урядових колах є того переконання, що американсько-французькі відносини є в такій стадії, що виходом з цього є лиш цілковите зірвання всяких зносин. Такого напруження не було між тими двома державами ще від часу, коли Америка станула самостійною державою та коли Франція мала свої посілости на властивому американському континенті. Французький амбасадор був у департаменті стейту та зложив протест в імені уряду Віші в справі визнання Французької Рівникової Африки. Виходячи з авдієнції у Сомнера Велеса, амбасадор сказав, що департамент стейту „не поділяє думки французького уряду". В столиці числяться однак з тим, що Ляваль, хоч може й не хоче конфлікту з Америкою, проте піде повною силою за Німеччиною. В такому випадку Америка буде змушена зірвати цілком з Віші та окупувати французькі острови, що лежать на західній півкулі.

СВОБОДА ПРЕСИ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД САМИХ ҐАЗЕТ, КАЖЕ ПРАЙС

НЮ ЙОРК. — На конференції Американського Товариства Ґазетних Редакторів виголосив промову Байрон Прайс, Директор Цензури, який заявив, що дальша свобода друкованого слова залежить від поведення самих ґазет. Він твердив, що з огляду на воєнні обставини американська преса мусить добровільно наложити на себе цензуру, бо коли цього не зробить, тоді уряд буде змушений завести примусову цензуру.

ВВАЖАЄ НАЙБЛИЖЧІ МІСЯЦІ ДЛЯ ВІЙНИ РІШАЛЬНИМИ

НЮ ЙОРК. — Ґен. Брегон Б. Сомервил, голова воєнного постачання при департаменті війни, заявив по свому прилеті з Вашинґтону, що надходячих 200 днів можуть вирішити війну та вказати, чи Америка виграє чи програє „цю війну за вільний світ". Далі він казав, що це залежить у першу чергу від продукції, чи Обєднані Держави зможуть виконати це завдання, яке стоїть перед ними. Він взивав всіх фабрикантів доложити старань, щоб воєнна продукція працювала повною парою, та щоб війська Обєднаних Держав мали чим воювати.

ВІЛЬҐЕЛЬМІНА ВИЗНАЄ МЕКАРТУРА АЛІЯНТСЬКИМ ВОЖДОМ НА ПАЦИФІКУ

ВАШИНҐТОН. — З Лондону подають, що королева Голяндії Вільґельміна офіційно визнала ґен. МекАртура аліянтським начальним командантом на Південнов-західному Пацифіку й тим улекшила значно поступ орґанізації його начальної команди. Досі ще невідомо, чи Нова Зеляндія є також включена в сферу, над якою має командувати МекАртур. Хоч між аліянтськими представниками у Вашинґтоні та Лондоні нема жадних суперечностей щодо того, то проте відомости з Австралії подавали про певні технічні труднощі.

РУЗВЕЛТ І МЕКЕНЗІ КІНҐ НА ДОВШИХ РОЗМОВАХ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт і канадійський премієр Мекензі Кінґ відбули довші розмови, на яких мали обговорити всі біжучі питання, що відносяться до двох країн. Та найважнішою темою їх розмов були, як подають, економічні питання. Обидва лідери старалися скоординувати якнайтісніще економічне життя, так, щоб вможливити обом країнам доставити як найбільше допомоги на воєнні фронти.

ҐІТЛЄРОВЕ „АБО-АБО" В НАДХОДЯЧЕ ЛІТО

ВАШИНҐТОН. — „Офіс Фактів і Чисел" подає на основі відомостей одержаних з Европи, що по великих труднощах, які перенесла німецька армія через зиму на советському фронті, Гітлер плянує величезну офензиву цього літа, яка принесе Державам Осі перемогу або поразку. До цеї офензиви йдуть приготування від місяців не тільки в самій Німеччині, але в цілій Европі, що під німецькою контролею. Пропаґанда німецька голосить, що якщо німецькі армії будуть розгромлені, то ціла Европа опиниться в обіймах московського комунізму. З усіх підбитих та невтральних країв стягають добровольчі леґіони на советський фронт. Великий натиск робить Гітлер на Францію та Туреччину, щоб від них дістати всяку можливу поміч у плянованій офензиві.

ЯПОНЦІ ОКУПУВАЛИ ОСТРОВ ПАНАЙ

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни подає, що японці посилили свої налети на Корегідор як теж окупували остров Панай, знаний зо своєї багатої продукції цукру. Під прикриттям артилерійського вогню з боєвих кораблів, японці висадили на Панай більшу скількість війська, яке привезли на 8 перевозових кораблях. Остров Панай є відділений від острова Себу малим острівцем Неґрос. На Себу, як доносить департамент війни, є далі завзяті бої між американсько-филипинськими й японськими частинами. Здогадуються, що японці звільнили тепер більшу скількість своїх військ з Батаану, який недавно окупували. Знову їх літаки та артилерія далі бомбардують Корегідор та інші твердині у Манільському Заливі. Одначе американська проти-летунська артилерія відбиває японські рейди так, що вони не вчинили великих шкод своїм бомбардуванням.

ЯВА БУДЕ ВІДБИТА, КАЖЕ АДМ. ҐЛЯСФОРД

САН ФРАНЦІСКО (Каліфорнія). — Віце-адмірал Вилйем А. Ґлясфорд, командант американських морських сил на Південному Пацифіку, заявив, що недостача відповідної скількости літаків була одною з тих причин, які вплинули на поразку Обєднаних Держав на Пацифіку. Від самого початку війни, казав він, літаки були найважнішою проблемою, що й досі є неменш пекучим питанням. Одначе сили Обєднаних Держав зростають. Присутність американських військ в Австралії, головно летунства, є запорукою, що воєнна судьба перехилиться в сторону Обєднаних Держав. Ґлясфорд твердив, що Обєднані Держави, зібравши потрібні сили на морі, суші й у повітрі, поведуть сильну офензиву проти японців та проженуть їх з Яви та Филипинських Островів.

МАСОВИЙ НАЛЕТ НА НІМЕЦЬКІ ПРОМИСЛОВІ ЦЕНТРИ

ЛОНДОН. — Вже пятий день британські літаки постійно бомбардують німецькі промислові центри в Рурщині, як теж в північній Франції. Цей раз британці виконали досі найбільший повітряний налет, що коли небудь відбувся в білий день. В тім налеті брало участь 400 літаків ріжного роду. Німці зустріли британські літаки своїми літаками і вивязалась сильна повітряна битва. Але з цеї битви видно було, що німці вже не мають тої переваги, яку вони мали минулого року. Їх літаки зазнавали великих втрат і вони не спинили британських літаків від виконання їхньої нищильної роботи. Британці таки скинули величезну масу вибухового матеріялу на німецькі фабрики, пристані та інші важні пункти. Ці масові бомбардування з боку британців мають на цілі спутати велику скількість німецької повітряної сили на заході, як теж мають на увазі постійне нищення німецького воєнного промислу.

СТРАШНІ БОЇ НА СХОДІ

КУЙБИШІВ. — Советські звідомлення подають, що німці своїми сильними протинаступами не здолали здержати советської офензиви. Хоч вони виконали біля 30 протинаступів, проте советські війська посунулись вперед і захопили чимало важних точок. Німці в тих протинаступах є змушені уживати свої резерви, які вони готували до весняної офензиви. — Німецькі звідомлення говорять, що на східнім фронті панують страшні болота, які просто є без дна. Серед тих болот не можна розвинути ніякої механізованої акції. Німці стверджують сильні наступи советських військ. Вони заповідають, що щойно в половині травня можна буде розвинути більшу акцію.

ЯПОНЦІ ШЛЮТЬ НОВІ ВІЙСЬКА ДО БУРМИ

ЛОНДОН. — Японці при помочи 40 транспортових кораблів висадили в бурмськім порті Ранґун біля 80,000 війська. В той спосіб вони побільшили своє військо в Бурмі до 150,000. Японці хочуть захопити цілу Бурму, ще заки зачнуть в Бурмі падати рясні дощі. Ті дощі появляються з весною.

БРАЗИЛІЯ ІНТЕРНУЄ ЧУЖИНЦІВ. — Піддані держав Оси виїзджають з центральної поліційної стації в Ріо де Жанейро до концентраційного табору на Іля дас Фльорес, що є немовби Елис Айлендом Бразилії. Вони правдоподібно будуть оставати там до закінчення війни.

У ФРАНЦІЇ РОЗРУХИ ТА ТЕРОРИСТИЧНІ ВИБУХИ, ВИКЛИКАНІ ЗМІНОЮ УРЯДУ

ВІШІ. — З приходом Ляваля до влади по цілій Франції почали вибухати розрухи, та терористичні замахи на німецьких вояків. В кількох випадках невідомі справники кинули на німців бомби, або стріляли до них з револьверів. Хтось спричинив залізничу катастрофу, висадивши з шин поїзд, наладований військом. Згинуло 35 осіб. Тимчасом Ляваль обережно творить свій новий кабінет. Виходить, що він стане повноправним премієром, а не заступником премієра. В його руках буде скупчено найбільше сили, хоч другим по нім буде адмірал Дарлян, який далі керуватиме французькою сильною фльотою і домашньою обороною. Ляваль матиме теку міністерства заграничних справ, як теж під його контролею буде поліція.

„БЛАГОДАТЬ У ЗАМАСКОВАНН"

ДАМАСК (Сирія). — Вільнофранцузькі кола, які далі боряться по стороні аліянтів і крайно вороже відносяться до тих французьких кол, що пошукали собі замирення з німцями, заявили, що уважають Ляваля за „благодать в замаскованні". Бо відтепер співпраця з німцями не буде покривана такими людьми, як маршал Петен, який мав чимало приклонників і повагу серед французів. Відтепер німецько-французьку співпрацю буде очолювати провідник, якого ненавидять всі французи. Такий провідник нічого вдіяти не зможе. Вільно-французькі кола перестерігали перед хитрістю Ляваля, зокрема перед його залицяннями до Америки. Він занадто хитрий, щоб спровокувати розрив з Америкою, знаючи, що це громом поразить цілу французьку публичну опінію. Тому він буде старатись далі вдержувати приязні зносини з Америкою. Але Америка повинна мати це на увазі.

ЗАЛИЦЯННЯ ДО АМЕРИКИ

БЕРН. — В міжнародних колах застановляються над тим, який напрямок візьме Ляваль у відношенні до Америки. Фактом є, що німці натискали на уряд у Віші, щоб він цілковито зірвав з Америкою, а навіть, щоб позбувся американського амбасадора Лейгого, що був особистим приятелем маршала Петена і рятував Францію від цілковитої капітуляції супроти німців. Ляваль тепер заявив, що він цінить приязнь з Америкою і не хоче з нею зривати звязків. Навпаки, Америка в теперішній ситуації моглаб бути заважуючим фактом, казав він. Тепер деякі французькі ґазети принесли вістку, що Ляваль задумує вести таку політику, яка прямувалаб до замирення.

БУНТ В НІМЕЦЬКИХ ЧАСТИНАХ

ЛОНДОН. — До Лондону прийшли вістки з занятої німцями Бельґії, що там німецькі частини збунтувались і з військовою поліцією розпочали стрілянину. По обох боках згинуло багато вояків. Ті розрухи мали місце головно в містах Ліеж і Турне. Причиною цього бунту було це, що німецькі вояки стаціоновані в Бельґії, не хотіли повертати на советський фронт. Вістки з німецького боку також говорять, що анґлійські напади відділів „командос" викликують постійний страх серед німців.

ВІДЗНАЧЕННЯ МАЛЬТИ

ЛОНДОН. — Перший раз в історії король Юрій відзначив ціле цивільне населення і цілу військову залогу, високим відзначенням — хрестом Юрія. Така честь припала цивільному населенні і всім військовим частинам британської середземно морської твердині, Мальти, яка так хоробро відбиває ворожі напади. Та твердиня видержала вже поверх дві тисячі бомбових налетів. Деколи бомбардування триває без перестанку вдень і вночи по кілька днів. Проте ні цивільні люди ні військові не подаються. Згадана медаль буде доручена ґубернаторови Мальти і правдоподібно уміщена в місцевій катедрі.

ЗМЕНШАЮТЬ ПОДАТКИ

ЛОНДОН. — Британські власти оповістили, що німецький уряд поробив певні полекші великим німецьким промисловим компаніям відносно плачення податків, як теж поробив полекші для робітників. Компаніям зменшено податки тому, щоб вони мали певні резерви капіталу для розвивання бизнесу. Знову ж робітникам не будуть оподатковувати їх заробітної платні, здобутої шляхом поверхової (овертайм) праці, щоб у той спосіб заохочувати їх до більшої праці.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Чи Маємо На Тому Станути?

Як бачимо з оголошуваних звітів, уже зібрано на рекордування української пісні **понад дві тисячі долярів.** Значить, що вже є поважна сума гроша, яка повинна заставити наше громадянство до задуми. Щож тепер далі робити? Станути на тому і зліквідувати таку думку, яку буквально кожний вважає доброю? А як ліквідувати, то чому? Чи та акція є нині перешкодою чомусь другому? Чи наше громадянство є так дуже обтяжене ріжними іншими громадськими тягарами, що не може здобутись на те, щоб свідоміша його частина замовила для себе за $10 аж 20 українських пісень, відспіваних під проводом Олександра Кошиця?

Не хочемо ставити дальших питань, щоб не осмішувати нас самих. Чейже тепер уже нема тих „політичних" заміток, що то їх у немудрий спосіб сплетено зо справою рекордування української пісні? Прийде час, що й та справа буде колись висвітлена. Та краще, щоб про неї цілком забути, а думати про щось розумніше. А саме про те, щоб ті пісні дійсно зарекордувати.

Нам здається, що тепер є теж нагода і для тих, що так дуже журились „політикою", щоб тепер, коли вже нема цеї політики, подбали, щоб сповнили свій обовязок. Бож деякі „критики" давніше твердили, що сама справа рекордування пісні є дуже добра, культурна й потрібна, та що вони поперлиб її з щирого серця, колиб тільки не „політика", про яку не дбається. Тепер рекордування пісні вже цілком незалежне. Вже не є звязане з ніяким Конгресовим Комітетом. **Є тільки громадсько-культурною справою, яка повинна бути докінченою.**

Кажемо отверто, що нам аж сором стільки разів про ту справу писати. Але хай той сором нас бє так довго, поки ми не навчимось солідности. Раз сказано й ухвалено, повинно бути виконане. Коли іде про таку справу, проти якої не має навіть відваги піднести публично спротив ні одна особа, то й нема найменшої причини, щоб з нею далі зволікати, чи ліквідувати. Ми віримо, що коли це осягнемо, то й той маленький здобуток буде для нас підйомом. Особливо, коли побачимо, що за скарби ми маємо таки у своїх власних руках, а які відкидаємо, чи якими легковажимо без причини, а тільки через легкодушність. Якіб не були причини, що моглиб давніше ту легкодушність виправдувати, їх тепер нема. Тому спішім усі з замовленнями і жертвами на допомогу рекордуванню тої нашої пісні, яка нам додавала духа в найтяжчих часах. Вона його нам знову додасть, якщо її пошануємо і зарекордуємо.

Отже не зволікаймо, а замовляймо негайно! Пожертвуймо на цю справу того доляра, якого ми звикли кожного року давати на ріжні потреби, а якого тепер не даємо.

Воєнно-Промисловий Розмах Америки

Предсідник Палати Репрезентантів („Спікер") Рейберн, заявив у промові, виголошеній 9. квітня б. р. в Солфюр Спрінґс, Тексас, що американський промисл не лише, що вповні виконує наложені пляни воєнних замовлень, але випереджує всі сподівання. Нині американські фабрики витворюють вже по 3,300 літаків! А їхня продукція ще далеко не осягнула вершка. Вона постійно зростає. Тому можна бути певним, що плян Рузвельта, щоб збудувати в Америці в цім році 60,000 літаків, буде не лиш виконаний, але й перевищений. Вслід за тим можна сподіватись, що будуть теж вповні виконані, а навіть перевищені, обчислення президента, що в наступнім році американський промисл доставить 125,000 літаків, в тім числі сто тисяч фронтових.

Подібне мається з іншою зброєю. Фабрики не лиш, що не лишаються позаду пляну доставі в цім році 45,000 повзів, але цей плян далеко випереджують. Також можна певно числити, що в наступнім році буде виконаний вщілости плян доставі 75,000 повзів. Лише одна більша фабрика говорив Рейборн, випускає щодня стільки повзів, що треба цілого поїзду, аби їх забрати. Америка вже перевищує воєнну продукцію всіх своїх ворогів, а в короткому часі вона, разом зо своїми союзниками, продукуватиме два і пів раза стільки, що ціла Німеччина, Італія і Японія, разом з їхніми сателітами. Подібне є теж і з іншого роду зброєю: з гарматами всілякого калібру, машиновими крісами, звичайними крісами, кораблями. Нині з американських доків спливає в воду щодня один новий корабель. А вже в літі цього року буде спливати по два кораблі щодня.

Ось така сила Америки. Вона, як сказано, щойно почала продукувати свою зброю і ще далеко їй до вершка продукції. Проте вже й тепер вона побиває всіх своїх ворогів. До того треба додати, що американська зброя є першої якости. Американські літаки вславились у бою на всіх фронтах. Зокрема американські так звані „повітряні фортеці" здобули для себе признання всіх летунів, та стали пострахом ворогів. Щодо американських повзів і троків, то вони мають такі знамениті мотори, що німці часто завдають собі настільки труду, щоб з ушкодженого, взятого в полон, американського повза, чи трока видобути мотор і вставити його до свойого повза, чи трока.

Слова президента, що Америка стане „арсеналом демократії, це не була бундючна пуста хвальба, на взір тої, що її нераз виголошував Мусоліні. Це були глибоко передумані слова, оперті на реальних можливостях. Вже нині з Америки вилітають на всі фронти світу модерні лицарі, закуті в сталь, з смертоносними машинами. Вилітають вони десятками тисяч. А вкортці вилітатимуть сотками тисяч.

Правда, вороги теж не дармують. Вони теж напружують всі свої сили, щоб тих смертоносних машин найбільше напродукувати. Але можливості ворогів Америки далеко менші, від можливостей нашого краю. Німеччина має всього біля 80 міліонів мешканців. Решта Европи, це або сумнівної вартости „союзники" німців, або таки отверті вороги. Їх важко затягнути до фабрик і заставити працювати на німецьку воєнну машину. Бо нинішна фабрична продукція це дуже складна річ. В модерній фабриці масової продукції робітник має сотки можливостей зашкодити виробови і то так, що та шкода не буде завважена зараз, тільки щойно пізніше, десь на фронті. Тому німці мусять всі важніші місця по фабриках теж обсаджувати своїми людьми.

Крім того своїми людьми вони мусять обсаджувати всі фронти. А фронти забирають жертви не лиш у матеріялі, але також у людях. Що року молодих, здібних чоловіків носити зброю в Німеччині є менше і менше. З новими здобутками і поширенням здобутих територій потрібно теж чимало війська для вдержання в окупованих краях порядку; а також, як сказано, для вдержання промислу, хліборобства, адміністрації. Сили Німеччини тончіють, розпливаються в величезних просторах. Зате „арсенал демократії" тільки що почав свою роботу...

Коли ходить про Італію, то з неї мало пожитку. Вона не годна була навіть вдержати своєї „африканської імперії", хоч фактично Британія вдарила в цю імперію лише окрухами своїх дійсних сил. Італія могла проти тих окрухів поставити всі свої збройні сили, бо іншого фронту вона перед собою не мала. Та видно, що всі італійські сили не вистарчили, щоб врятувати Етіопію, підбити Грецію, чи добитись до Єгипту. Один корпус німців в Лібії осягнув більше, ніж всі італійські сили докупи. Міжнародні знавці кажуть, що в Італії велике незадоволення. Італійський нарід боїться, що навіть коли Держави Осі виграють війну, то це буде фактично програ Італії, бо Німеччина тоді буде така сильна, що вона тягарем своєї сили придавить і Італію. Тому тепер і в Америці і в Британії так мало говорять про Італію. З нею ніхто не рахується.

Зате величезна небезпека грозить з боку Японії. Це потуга. Але і вона спутана такими кольосами, як Китай. Після всякої правдоподібности проти Японії виступить чинно величезна індійська маса. Правда, Китай це мало промисловий Край. Але Китай це 400 міліонів людей! Китайський вояк знаменитий. Своєю перестарілою зброєю він уже кілька літ ставить чоло Японії. Китаєви дати належну зброю, а він сам розправиться з Японією. Крім того японська сила теж вичерпується і розпливається. Японія втратила величезну скількість кораблів. В неї замало сталі і вугілля, щоб чимскорше побудувати нові кораблі. Ми бачимо, що на наших очах її сила постійно малiє.

Очевидно, що забере ще чимало часу, щоб німецьку силу в Европі, а японську в Азії, зовсім роздавити. Щоб цього довершити, треба вдаряти Німеччину й Японію не лише на боєвих фронтах, але також в їх домашні найголовніші живчики. Для тої цілі Америка будує сотки тисяч смертоносних машин. Коли до того взяти моральну силу Америки, задемонстровану її вояком в Батаані — чи можна сумніватись, який буде остаточний кінець цеї війни?

ФРАНЦІЯ — ЩЕ СИЛА

Політичні зміни у французькому уряді та поворот Ляваля внесуть нові зміни в загальноевропейську політику. Діється це під натиском Німеччини, бо вона хотілаб з тих змін користати. Обєднані Держави, знаючи, що Франція ще досі розпоряджає великими силами, будуть старатися не допустити до цього, щоб німці дістали до тих французьких сил доступ та послугувались ними у війні проти демократичного світу.

Якіж це ті французькі сили?

Що представляє собою французька фльота?

Колиб дійсно німцям удалося забрати для себе французьку фльоту, то це булоб великим ударом для Обєднаних Держав, бо та фльота представляє й нині дуже могучу силу. Франція має пять великих панцирників, кільканацять тяжких і легких кружляків, около 50 нищівників та 50 субмарин. Більшість тих кораблів стоїть тепер у французьких портах, а деякі зних в Північній Африці, в портах Казабланка й Бізерта, а частина з них є при острові Мідаґаскар. З пятьох головних панцирників, готових до боєвої служби кожної хвилини, 34,000-тоновий „Ришеліє" є в Дакарі, Північна Африка. Згаданий панцирник відбивав невдалий британсько - вільно - французький рейд на цю пристань. Колиб ці кораблі дістались в німецькі руки, тоді Обєднані Держави забралиб ці французькі кораблі, що є в аліянтських портах. Серед них є 3 панцирники, один літаконосець, чотири кружляки та більша скількість менших кораблів.

З тих панцирників, що евентуально моглиб попасти в руки Німеччини, є посестра „Ришеліє", „Жан Барт", що має 15-цалеві гармати. Цей панцирник є готовий до морської боротьби. Після нього йдуть 26,500-тонові панцирники „Страсбург" і „Дункерк", на які то були напали британці в Оран, 3. липня 1940 р. „Страсбург" був ушкоджений, одначе доплив до Тульону, де перейшов основні репарації. 22,000-тоновий панцирник „Провенс" також був ушкоджений в тій боротьбі, одначе не тяжко; він знову є в чинній службі. Зате британці мають у своїх руках три панцирники тої самої кляси, що „Провенс", а саме: „Лорен", „Парі", і „Курбе". Перший зловили британці в Олександрії, а два останні були в Англії, коли Франція упала. „Бретань" був затоплений англійцями в Оран. На острові Мартинік перебуває літаконосець „Бірн" (22,000 тон), який евентуально може перейти в руки Обєднаних Держав. Там також є кружляки „Жан д'Арк", „Еміль Бертен" і др. На початку війни Франція мала 18 кружляків, з того 12 далі є в її розпорядимости. Крім того вона мала понад 50 нищівників та таке саме число підводних човнів. Більшість з них має бути тепер у французьких портах та під контролею уряду Віші.

Военна промисловість Франції

Після упадку Франції німці були певні, що війна скоро закінчиться, та що вони обійдуться без воєнної промисловости Франції. Вони були переконані що їх продукція літаків і гармат цілком вистарчить. Тому вони вивезли багато французьких фабричних машин до Німеччини. Одначе в 1941 р. вони зачали пізнавати, що війна потриває довше, тому привезли вивезені машини назад до Франції й не тільки що змусили французів будувати літаки французького типу, але ще впровадили в їх промисловість також і німецькі зразки.

І так летунські фабрики в Іси-ле-Муліно і Курбвоа, коло Парижа, виробляють літаки типу „Бльох 174". В Бордо фабрики продукують також відомі німецькі літаки „Гайнкель ІІІ. та випускають 107 штук в місяць. Відомі фабрики Шнайдера в Ле Крезо виконують величезні німецькі замовлення на гармати та скорострілі. Колишня фабрика Готчкіса виробляє тепер під німецькою контролею 25-міліметрові проти-летунські та проти - тенкові скорострілі. Знова фабрика в Ля Курнев біля Парижа продукує 47-міліметрові проти-танкові гармати. Майже всі фабрики Франції виробляють скорострілі та 37,47 і 75-міліметрові проти-летунські стрільна. Замовлення на амуніцію йдуть в міліони штук.

Німці ведуть дуже цікаву політику відносно французької воєнної промисловости. Вони ограничують свої замовлення до спеціяльних апаратів, до виробу яких потрібно високо вишколених робітників, а яких браке в Німеччині. Це в першу чергу відноситься до вибухових матеріялів. Французькі фірми в Парижі виробляють військові оптичні прилади, яких колись подостатком доставляла Німеччині фабрика Карла Цайса в Єні. Ці французькі фірми виробляють такі прилади як далеко- й високоміри, телескопічні прилади до цілення, повзові перископи й пр. Також чимало німці замовляють радієвих сприймачів і т. д.

Німецька армія користується широко двома найбільшими французькими фабриками самоходів, а це Реноль та Сітроена. Перша з них продукує й направляє повзи, а друга знова артилерійські трактори. Інші паризькі фабрики продукують на широку скалю мотори, грузовики і т. д. все для ужитку німецької армії. Цим і пояснюється, чому то РАФ бомбардувала недавно Париж та околицю.

Та Париж, як вже сказано, не є одиноким центром, де кується зброя для Німеччини. В таких місцевостях як Бордо, Нант, Ля Рошель, Ле Монс, Ст. Назер і пр. фабрики працюють повною парою для продукування всякого роду зброї, амуніції та механізованого приладдя для Німеччини.

Розуміється, що все це робиться згідно з „артикулами „перемиря". Але не важко догадатися, що буде, коли Ляваль стане всеціло по стороні Німеччини. Поміч Франції тоталітарним державам буде дуже значною. Це знає Гітлер і тому так хитро пробує завести Петена в шори своєї політики. Це йому досі не вдавалося, але в будуччині це не є неможливим, особливо, коли у проводі Франції є Ляваль.

Віктор Ракоші.

Спадщина

(2)

Ще того самого пополудня перепровадилися ми величезним меблевим возом. Завдяки цьому придбали ми собі наpaз велике поважання всіх сусідів. Нужденний світ цінить людину на основі зверхнього вигляду. Люди не питаються що хтось перевозить, лише чим перевозить. (Та ми й не позволили, щоби сусіди побачили, що було в меблевому возі, крім Самоїлового фортепяну). Цьому, що меблевий віз був такий величезний могли ми завдячити, що крамничник і власник гостинниці сказали, що можуть нам поборгувати скільки хочемо. Ми заразже покористувалися тим і випили за здоровля мого хресного батька. Хотіли ми також післати йому привітну телеграму, одначе адреса була нечотна. (А саме: Америка, остання почта Трансильванія чи Пенсильванія?).

Звечоріло. Ми сиділи на подвірі під деревами та впивалися ідилічним життям. Наш послугач Пішта набив люльки, ми щасливі купалися в димі. Я вже бачив крізь дим пяту дію моєї пєси; в душі Самуїла виринав уже кит. Ми веселі поглядали один на одного: тут ми докінчимо наші мистецькі твори.

— Завтра рано забираємося до праці — сказав я одушевлено Самуїлові. Ми один одному стиснули кріпко руку.

Ми пішли до спальні. Тут на стіні висів портрет мого хресного батька.

З легким хропінням заснули ми сном праведних, здорових, власників вілі.

Мені снилася, самособою, премієра моєї пятьактової пєси. Величезний успіх. Директор зворушений обняв мене, публика грімко домагалася появи автора і я врадуваний вискочив із ліжка. Могла бути шеста година рано.

— Чи ти не чуєш оплесків публики? — спитав я Самоїла, що сидів на краю ліжка наче не свій.

— Так, я чую, пекольний галас якогось немилосердного шлюсаря.

Справді воно виглядало, наче усі кітлярі зі світа перед самими нашими дверми обробляли кітли всієї землі.

— Що це може бути? — скрикнув я перелякано.

— Я вже вислав Пішту на звіди.

В цій хвилині Пішта впхав крізь двері голову та черевики.

— Прошу пана, тут у сусідстві живе кітляр Іван Шлезак. У нього працює двацять челядників.

— Ну, то гарний інтерес — сказав я у розпуці й поклався знову до ліжка. Скажи, Пішто, котра година може тепер бути тут на селі.

— Доходить шеста.

— А сонце вже зійшло?

— Вже давно.

— Може й його збудило так вчасно прокляте Шлезакове мистецтво.

А тимчасом на дворі шаліла армія молотків і довбеньок вкінці ми вже не могли заволодіти над нашою нервовістю — геть, геть із того пекла!

— Чекай, Самуіле! Насамперед я піду до Шлезака. Може з ним можна поговорити на розум.

Я пішов. На подвірю було повнісько кітлів ріжної величини. З одного кітла витягнув я челядника та заревів йому в ухо, що я хотів би говорити з паном Шлезаком.

— Це неможливо.

— Чому?

— Бачите оттам той величенський котел? До того кітла майстер вліз іще з трьома челядниками нині в шестій годині й вилізе в дванацятій вполудне. До того часу котел мусить бути готовий.

— Шкода, вінжеж міг би відразу побідати там у кітлі.

— Одначе там не булоб місця для майстрових дітей.

Щойно тепер побачив я, що довкола нас увихалося щось вісім штук Шлезакових потомків. Одно рачкує, інше бігає, зате всі кричать. Що вони кричали, то я бачив лише, а чути я не міг. (То не таке глупе заняття, кітлярство, — головно, коли є така велика родина).

— То я зайду ще вполудне. (Ця розмова йшла так голосно начеб кожен із нас командував цілим полком).

Челядник вліз знову до кітла та став бішено гаратати. А я втік відсія та благословив мого хресного батька, що десь там блукав по Пенсилвенії.

Вполудне я прийшов точно до пана Шлезака. Було тихо, потвори обідали. Довкола пана Шлезака жінка та восьмеро дітей. Вони викрикали, а пан Шлезак від часу до часу вдаряв довгою деревляною ложкою по головах ріжної величини та твердости.

— Ну, як іде підприємство, пане сусіде? — спитав я.

— Спасибі, погано.

— Погано? Працюєте від раннього-ранку, а будете певно працювати до четвертої години пополудні.

— До восьмої, прошу вас, до восьмої.

Я подався назадгузь.

— І ви ще нарікаєте?

— Ба, робота булаб, одначе гості платять погано.

— Та, неправда, пане Шлезак, праця не все така галаслива, як нині?

— Галаслива? Прошу вас, це найтихіша робота в світі, треба лише призвичаїтися до неї. Зрештою нині працює в мене лише десять челядників, від завтра будуть у роботі всі двацять.

— А ціла штука лише в цьому, що треба схопити молоток і валити ним по котрімнебудь кітлі?

— Є також інша робота, одначе ця найтяжча.

— То чому ви не робите іншої роботи, а саме найтяжчу вибрали ви собі?

— Ви ніколи не були кітлярем? — спитав Шлезак із свого огру погордою.

— Ні. І я не хочу ним бути. Я мусів би з цього збожеволіти.

— Не вірте. Зрештою я вам не раджу братися за таке ремесло. Бачите, воно так погано йде, що наприклад цей дім із ґрунтом, де я живу та працюю, є на продаж за шістьсот ринських а я не можу купити його, то не мій дім, я винаймаю його.

(Кінець буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

І НЕ ДЗВОНЯТЬ

Почтовий уряд поховав фашистівський журнал „Сошел Джостис", і, як видно з голосів преси до цього часу, ніхто з ґазет за ним не плаче.

Навіть ті ґазети, що, наскільки можна судити по їх висказах, погоджувалися з о. Коклином, мовчать, гейби в рота води набрали.

Чи не знають і вони, що, як вовки козу деруть, то вівцям знак дають?

ДЕМОКРАТІЯ НЕ Є БЕЗ ЗБРОЇ

Під таким наголовком дискутує нюйорський щоденник „Гералд Трибюн" про відобрання журналові „Сошел Джостис" права почтової пересилки.

Називає він це зарядження першим прямим ударом уряду в „розривну, дефітистичну, фашистівську літературу розєднання й расового упередження".

Чи слушно називати таке літературою? Хіба в такому значінні, в якому помиї назвати їдою.

КОКЛИН — СВЯЩЕНИК І КОКЛИН — ФАШИСТ

„Ню Йорк Таймс" каже:

„Думаємо, що ніхто, якоїб віри він не був, не буде мати трудности розріжнити між функціями о. Коклина як висвяченого священика католицької церкви і його підприняттями, як аґітатора, до котрих він себе самий покликав".

Для деяких людей цю ріжницю зробити не трудно, інших власне це що фашизм проповідує католицький священик, заставляє відноситися до його проповіди фашизму з таким самим поважанням, з яким вони відносяться до його священичих функцій.

СВОБОДА ПРЕСИ И ІНШІ СВОБОДИ

Обі ґазети однодушно підчеркують, що заборона пересилати почтою журналу „Сошел Джостис" є нарушенням свободи преси.

Одначе вони підчеркують рівночасно, якби журнал „Сошел Джостис" мала виходити далі, то завдяки його пропаганді могло би колись статися, що в Америці справді запанував би фашизм, який не признає ні свободи преси ні інших свобід. До того, якби політична програма Коклинової ґазети мала сповнитися, то Америка програла би війну й над нею добули би перевагу Держави Оси, а тоді пропали би вже не тільки всякі свободи американців як громадян, але навіть свободи американців як людей.

Тому Америка, не дозволяючи посилати почтою „Сошел Джостис", не то що не нарушує громадських свобід, але й виступає в їх обороні.

„ЖИДІВСЬКИЙ ЗАГОВІР"

Як каже „Гералд Трибюн", як „Сошел Джостис" доглянула, що її фашистівська, антиамериканська пропаганда може поставити журнал у клопотливе положення, редакція кинулася ратуватись антисемітською пропагандою.

Американський закон, як звісно, стоїть на становищі рівности всіх вір, а американський уряд знає, що ширення релігійного чи расового упередження може мати лише один наслідок: розбиття американської єдности.

У мирні часи єдність не є доконечно найвищою вартістю для народу: народ і держава може існувати, хоч єдности не має. У воєнні часи єдність стає вартістю першої ваги, бо власне ворог, щоби зломати державу й завоювати народ, старається його розколоти.

О. КОКЛИН І ҐЕН. ДЖАНСОН

У багатьох ґазетах, у котрих поміщено статті про завішення почтової пересилки Коклинового „Сошел Джостису", можна було найти статті про смерть генерала-журналіста Гю Джансона.

Між о. Коклином і ґенералом Джансоном є певні подібности. Один і другий займається попри свій фах журналістикою. Один і другий виступав проти уряду. Один і другий не перебирав у словах. Одначе, від приступлення Америки до війни ґенерал Джансон заявив, що буде держатися засади „конструктивної критики", і назагал йому це й інші признають; певно ніхто йому не закине, що він своєю критикою уряду помагав ворогам Америки. Зате о. Коклинові уряд закидує допомогу ворогові, і хоча ця справа має ще бути вирішена судом, не багато людей сумніваеться в це, що уряд це докаже.

ВИДАВНИЦВО И РЕДАКТОР

Подібні клопоти за редакційні статті напитав собі відомий в цілій Америці філядельфійський „Сатердей Івнінґ Пост".

Задумалося видавництво над тим, що зробити, аби таке на будуче не повторилося. Один шеровець вніс у суд позов, щоб не дати „Постові" вести далі дотеперішню редакційну політику, але згодився відкликати позов, якщо рада директорів згодиться служити цензорами видавництва.

На цю пропозицію відповів президент видавничої спілки „Посту", що цензура неможлива. „Ніякий компетентний редактор не буде служити одної хвилини під таким пануванням", заявив він.

Ґазети подали імя президента видавничої спілки „Посту" і всі його знають, як досвідченого видавця. Та ґазети не подали імени шеровця, котрий хотів цензури; ми можемо легко догадатися, що це певно був один з тих, що видавничого досвіду не має. Може він має досвід на фармі, де він міг собакою завернути худобу, аби в шкоду не ходила, і думає, що так само, як корову, завертається редактора. Може він має досвід зо зарядом фабрики, де відповідні сторожі можуть стерегти, щоб робітники не виносили наряддя, або не витрачували багато часу на курення, і думає, що в цей самий спосіб стережеться редакторів.

Словом, тут стрінулися зо собою погляди людини, що має досвід з тим ділом, яке він робить, з поглядами людини, яка може має досвід з іншими ділами й переносить той досвід до нового діла, до якого він не надається.

Цей прихильник цензури в ґазеті нагадує, дещо того тупого рекрута, що не вмів відповісти на запит офіцира, що він зробив би, якби він стрінув на вулиці розюшеного бика, що людей тратує. Коли йому офіцир пояснив, що він повинен би старатися закинути бикові на роги шнур і привязати до стовпа, рекрут повторив все дуже гарно. Та коли офіцир спитався його, що він зробив би, якби побачив на вулиці свого капітана, слабого або пяного, рекрут відповів відважно: „Дістав би десь воловода, закинув його капітанові на роги й привязав би до якогось стовпа".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АЛЕНТАВН, ПА.

З поїздки по відділах У. Н. Союзу у стейті Пенсильвенія

Дня 7. лютого ц. р. вибрався я рано в дорогу до Алентавну, Па., щоб бути на зборах, що мали відбутись слідуючого дня. Це були окружні збори. Кромі мене на них був теж гол. секр. У. Н. Союзу, Д. Галичин.

В той день була дуже погана погода. Падав дощ зо снігом, мерзло, дорога була така ховська, що важко було втримати авто на дорозі. Ним сувало від краю до краю, немов пяним чоловіком. Та вдалось мені заїхати щасливо на час. Місто Алентавн це одно з більших міст в цих околицях. Воно має перейшло сто тисяч мешканців, має гарні види. Головним центром міста є вулиця Гемилтон, через яку переходить кілька стейтових доріг. Замешкують його ріжні народности. Українська громада теж одна з найбільших в тих околицях. Вона має величаву церкву, гарний народний дім, в котрім містяться всі наші організації. З наших людей, що мають свої бизнеси має свою крамницю з ріжними приборами гафту і вишиття, наш старий союзовий піонір, п. Гришко.

Тут є два союзові відділи — 147-ий і 151-ий. Перший є одним з найбільших відділів У. Н. Союзу в стейті Пенсилвенія. Згадані відділи дуже солідно співпрацюють і нема між ними непорозуміння. Другого дня, себто 8. лютого, погода була краща і на збори зіхалось багато союзовців, членів усіх відділів цеї округи. Збори були дуже важні, бо якраз в цю пору ходили ріжні сплетні про нашу організацію і ті сплетні треба було вияснити. Шкода, що відділові секретарі про ті збори нічого не пишуть.

По зборах я залишився надалі в Алентавн і за тиждень мого побуту вдалось мені записати кількадесять членів. Урядники мені при тім щиро помагали. Треба згадати, що секретаркою відділу 147 є молода, тут вже роджена п. Пилюк, яка дуже щиро працює над побільшенням свого відділу. В цій місцевости також живе чимало наших угрорускіх братів. Вони мають дві церкви: Одна католицька а друга православна. Мають також свій народний дім. Але про українців їм не згадуйте. Про себе вони кажуть, що — „ми руснаки".

При кінці тижня я переїхав з Алентавн до Нортгемптон.

Нортгемптон, Па.

Ся місцевість більше подібна до нашого галицького села. Але наших людей є там поважне число. В тій місцевости є три відділи У. Н. С.: 44, 318, і 442. Є дві українські церкви: православна і католицька. В сусідстві на фармах є ще один наш відділ, ч. 124. З наших людей є вже двох професіоналістів, один дентист, п. Гришко, другий лікар п. Сквір, котрий є теж союзовим лікарем на Нортгемптон і Алентавн, але жалко, що сам не вступив до У. Н. Союзу. Та це вже залежить від відділів, щоб так поступили, щоб він до У. Н. Союзу таки вступив. Є також кількох наших бизнесменів. Один з них п. Свала веде дуже модерне погребове заведення. Його заведення знане в цілій околиці. Решта громадян тут працює головно по цементовнях, від яких в повітрі зноситься курява і осідає на все довкруги. Та люди до всего привикнуть. В тій місцевости також ріжні сплетні про Союз своє робили і треба було точно все вияснювати. По зборах, що були там скликані на 15 лютого, по відділах пішла оживлена праця. Найбільше довершив відділ 318, який приєднав найбільше членів. З Нортгемптону я вибрався в організаційних справах до Джерзі Сити, а з початком березня знов вернув в ті околиці.

Істон, Па.

Місто Істон лежить зараз при границі стейту Ню Джерзі. Наші люди живуть на передмістю званім Вест Істон. Вони мають свою невеличку церкву. Тут є наших два відділи — 137 і 438. Промисл у тім місті є ріжний. Є тут кравецькі фабрики, ґарбарні, фавидри. Багато живучих тут людей доїздить до роботи до Бетлегем. Сам вигляд того міста також гарний і чистий. Воно має коло 50,000 мешканців, має свій каледж так званий Лафает, але до нього небагато наших дітей ходить. А це сумно. Тут також відділи вели працю, кожний старався по змозі дістати нових членів і побільшити свій відділ. Відділ 438 це новий, недавно зорганізований відділ. В нім ґуртуються головно молоді, котрі ступнево порostають в силу. Звідси я переїхав до Бетлегему.

Бетлегем, Па.

Це місто, виглядає наче якийсь американський Вавилон. Тут можна подибати ріжні національности. Ті славні фабрики, звані „Бетлегем Стіл Ко.", дають працю усім. Вони тягнуться милями так, що коли переїздити дорогою ч. 22, то вже здалека видно цілий ліс коминів, з яких дим постійно куриться в день і в ночи. Тепер фабрики працюють впродовж 24 годин, в усі робучі дні, неділі і свята. В місті є два мости, за які треба платити мостове. При вулиці званій Фор міститься багато церков ріжних народів. Є там і наша вбогенька церква. Український священик доїздить з Істону. В Бетлегем є також університет, званий „Лігай Велі Університи". В нім найбільше вчаться морської техніки. Тут є наших два відділи — 47 і 288. Перший з них жіночий відділ, а другий чоловічий. Цей другий є під зарядом молодих урядників. Він гарно розвивається, придбав в останніх часах чимало членів. Також гарно працює перший, себто жіночий відділ. В нім також секретаркою є молода, тут роджена дівчина. Цей відділ теж зріс на кільканадцять членів. З тої місцевости, яку я думаю ще колись відвідати, я переїхав до Палмертону.

Палмертон, Па.

З Бетлегем я взяв дорогу ч. 22 до Алентавн, а звідтам дорогою ч. 309 до Палмертону. В переїзді змінився зверхній вигляд околиці. Я зближався до тих славних Пенсилвенських гір, звід яких видобуваються „чорні діяманти", себто вугілля. По фармах вже почінався весняний рух. Палмертон це фармерська околиця положена в долині поміж горами. Це фактично село, чи „вилидж" і має лише вісім тисяч мешканців. До тої місцевости перед роками прийшла одна компанія, що виробляє цинк і вона розбудувала це місточко. Її фабрики тягнуться попід гору і займають чимало простору. Ціле життя місточка скупчується біля головної вулиці званої Делавер евеню. Біля цеї вулиці є також наша церковця. Церковця наших братів „руснинів" знаходиться при іншій вулиці. Назагал наші люди тут маються досить добре. Деякі з них мають свої бизнеси. Тут є наш союзовий відділ ч. 369, який скликав свої збори на 22 лютого ц. р.

Наступного дня по зборах відділові урядники працювали зо мною в приєднуванні нових членів, бо залежало їм, щоб їх відділ не залишився позаду. Наразі приєднано кільканацять нових членів. Побувши тут кілька днів, я вибрався звідсіля до дому.

Треба ствердити, що всі наші відділи, які я відвідував, дуже перенияті війною. Вони закуплюють бонди, складають жертви на Червоний Хрест. Нема майже одної родини, з якої хтось не пішов би до війська. Від кожного почуєте тільки одне: Щоб Бог поміг виграти Америці. Наші люди повступали в ріжні місцеві комітети, роблять що можуть, щоб тільки помогти прибраній батьківщині перемогти ворогів. Наш нарід знає найкраще як оцінити ту свободу, яку він тут має, бо ще памятає, як його трактували окупанти на його рідній землі.

Тепер я збираюсь відвідати околицю МекАду. В наступнім місяці напевно там буду. Ті, що мене там скорше вичікували, хай вибачать за спізнення, але обставини так склались, що скорше не можна було.

А. Маланчук,
організатор У. Н. С.

БОРЕТЬСЯ ЗА СВОБОДУ. — Китай уже стратив до цього часу 3 міліони вояків убитих, має 2 міліони воєнних сиріт і 50 міліонів воєнних утікачів. Не дивлячися на те, Китай далі воює за свою свободу, вже пятий рік. Китайський допомоговий комітет хоче зібрати 7 міліонів. На світлині: типічний китайський вояк.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ЗРЕЗИҐНУВАЛА — Алис Марбл заповіла свою резиґнацію з уряду директорки фізичного вишколу.

НА РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

На поклик Радіо-програми „Сурма" зложили по $10 на рекорди ось такі нові громадяни: Іоахім Третяк, В. Макарчук, В. Заблікевич, Д. Коґут, А. Климишин, Тетяна Задерецька, Степанія Демянович, В. Волощук, Катерина Кушляк, Катерина Ніжанківська, Анастазія Вагнер, Варвара Клапко, Марія Перфун, Марія Фриц, Л. Кулич, Мирон Кушнір, Андрій Смит, Михайло Костів, Катерина Пеканик.

Разом зложено $190. — Попередно зложили $347. — На руках касієра Конґр. Комітету $1,561.98. — Є тепер готівкою $2,098.98.

Дальші замовлення і жертви просимо слати на таку адресу:

THEO. KASKIW
800 High Street, Newark, N. J.

ҐЕН. МАРШАЛ В КОРОЛЯ

ЛОНДОН. — Начальний вожд американських військ, ґен. Маршал, відвідав в Бокінгемській палаті британського короля Юрія і мав з ним полуденок. Того самого дня він мав розмову з польським премієром В. Сікорскім. Зновуж представник Рузвелта, Г. Гопкінс, конферував з турецьким амбасадором. Гопкінс мав теж приватну розмову з групою британських послів в одній з парляментарних галь.

ТРОШКА ГУМОРУ

Большевицькі агенти по цілій Америці використовують слова директора „Офісу Фактів і Чисел" Арчіболда МекЛіша, як теж бувшого американського амбасадора до Москви, Джозефа Дейвиса, котрі заявили, що це націстична пропаганда страшить Америку комунізмом; в Америці комунізм неможливий.

Правда, що в Америці комунізм неможливий; як і правда це, що говорили МекЛіш і Дейвис, відносно націстичної пропаганди. Але большевицькі агенти не подають пояснень тих двох американських державних мужів — чому в Америці комунізм неможливий? Комунізм неможливий тому, бо широкий американський загал є засадничо ворожe наставлений проти комунізму і він його сам в собі поборе. Іншими словами, ті американські струї, які внутрі поборюють комунізм, виконують корисну, питомо американську роботу. Це вони роблять комунізм в Америці неможливим.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ґ. Л., Честер, Па. — 1 те, про що Ви попередно доносили, є добре. Але Ви самі відгадали причину, чому не було поміщене. Це дуже гарно, що Ви дбаєте про ті всі справи як той, що є з молодого покоління. Українська справа не вимагає від нікого, щоб він робив щось таке, що не є добром для американської справи. Навпаки, вона виходить з того заложення, що хто добре дбає про американські ідеали, той певно не буде ставитись ворожо до змагань поневоленого українського народу до визволення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТПОРТ, КОНН. — З важних причин перший квартальний мітінґ Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84., що мав відбутися в неділю, 19. квітня, відбудеться в суботу, 18. квітня, точно в годині 8. вечером, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх прибути й справи полагодити, бо їх є досить аж за три місяці, а найважніше день матери. — Петро Дудко, секр., P. O. Box 43, Southport, Conn., тел. Fairfield 9-2078.

ЗАГАЛЬНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВІЧЕ В ДІТРОЙТ

Недавно в Дітройт, Мішіґен, в авдиторії на стейтовій виставовій площі, відбулось спільне віче американських робітників, без огляду на їх походження. Всіх учасників, їх жінок та дітей, було поверх 5,000 і між ними були заступлені 46 ріжних національних груп. Це була величезна демонстрація духової єдности та єдности завдання. Хорові і орхестрові виступи поодиноких груп передано через радіо до всіх окупованих країн Европи. Почин до цього виступу, який заманіфестував думку, що „ми всі американці", дав редактор міжнародного відділу ґазети Дітройт Фрі Прес, Павло Деак. У вічу приймала участь також велика група українців.

Участь тих 46 ріжних національних груп у вічу була немов живою ілюстрацією до слів головного промовця на вічу, Юґа Карусі, заступника ґенерального прокуратора. Він говорив про силу, яку Америці дає пів сотні ріжних народів і яка „тепер кується у одно вістря, направлене проти того зла, якого свобідні люди не можуть ніяк стерпіти".

Далі Карусі говорив, що дні розбиття, вагання і небезпечного почуття самопевности минули назавше. Тут, на промисловім фронті, ми куємо зброю, якої наші хлопці на боєвім фронті вживають проти ворога. І тут, так само, як і на полі бою, фронт не сміє заломатись. Дні, коли можна було ділити й панувати, неповоротно минули і це буде причиною поразки держав „осі". Японці і націсти не передбачали, що громадяни Обєднаних Держав не дозволять себе ділити, та що цією єдністю розвіють тоталітарні надії на перемогу.

„Ця спільність, це повне обєднання по цілім світі людей, які змагаються за свою свободу, є несподіванкою й нещастям для наших ворогів. Гітлер складав свої пляни інакше. Люди гітлерівського покрою не можуть зрозуміти, що потраплять зробити люди, коли вони змагаються за свої вольности, яких висот вони можуть досягнути".

Людям, які думають, що в Америці повно „чужинців"; або випадковому працедавцеви, який відмовляє робітникові чужинецького роду участи в обороні Обєднаних Держав; чи аматорови, який вганяє за шпигунами, думаючи, що можна зберігти демократію методами наших ворогів, Карусі дав кілька наступних відповідей:

Проведіть їх через величезні фабрики в Дітройті та покажіть їм, хто виробляє знаряддя війни, що навіть тепер ширять спустошення в рядах наших ворогів.

Візьміть їх до військових таборів і на великі кораблі нашої фльоти, познайомте їх з синами чоловіків та жінок, які ось тут присутні.

Перечитайте їм певний список імен, імен американських героїв, які пішли до бою з часу Перл Гарбор і здобули славу.

Не стримуйтесь виявляти повністю вашу гордість, радив Карусі. „Під цим я не маю на думці галасливу самохвальбу. Є більш відповідні способи показати світови, що людина горда з того, що є американцем.

„Ми все можемо знайти певний рід праці, на якій спроможемось найліпше послужити нашій країні у війні. Знайшовши таку працю, треба закачати рукави та братися до неї".

Другим промовцем був Едвард Б. Гичкок, помічник секретаря скарбу. Він закликав до повної єдности всіх груп чужинецького роду в інтересах перемоги над спільним ворогом.

„Ми повинні постійно пригадувати собі, що це є американізм, який ми цінимо", казав він. „Це є прекрасна річ родитися тут, але ще ліпше стати американцем. Рішивши стати американцями, ви принесли нам силу й здобутки вашої старої культури та стремління до свободи народів, які зазнали неволю.

„Ми є більше ніж випадкова мішанина; ми є сполученням ідей, що поширюється й поглиблюється та робить зі Злучених Держав найбільш успішну спілку націй в світовій історії".

ДЛЯ АДОЛЬФА.— Ріжного роду бомби й гарматні кулі, які продукуються в одній фабриці в стейті Огайо. Їх оглядає полковник Муді.

СЕКРЕТАР ФЛЬОТИ ФРЕНК НАКС на переслуханні перед конгресовим комітетом для фльотних справ.

Потреба 4 роки, щоб світло з найближчої звізди дійшло до землі.

БРИТІЙЦІ ЗМЕНШУЮТЬ ДОМАШНЮ ОБОРОНУ

ЛОНДОН. — Внаслідок браку робітників у военнім промислі британські власти порішили забрати 80,000 осіб, які постійно заняті в домашній протилетунській обороні і дати їх до военного промислу. Хоч загроза наїзду на Англію далі існує і до цього цілий англійський нарід приготований, проте від року сили домашньої охорони не виконують ніякої дійсної праці, крім пасивного наглядування за ворогом. Тому британські власти рішили заризикувати і забрати тих людей до кориснішої роботи. Але забрані люди не втратять цілковито звязку з домашньою обороною, а будуть виконувати частинно свою службу і в разі потреби кожньої хвилі можуть вповні станути в свої давні ряди.

ТАРЗАН, ч. 547. Невільники при веслах.

DRUNK WITH VICTORY, THE CORSAIRS SET OUT FOR MORE BLOODY CONQUESTS.

Опянілі з перемоги дикі пірати почали приготовлятися до нових виправ, щоб далі ширити кровові спустошення та грабежі.

"WITH OUR TWO GALLEYS WE'LL SWEEP EVERYTHING BEFORE US," VILYENO BOASTED TO AL-TARIK.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

„Маючи тепер дві ґалери, ми зможемо змести все, що стане нам на шляху", заговорив бундючо Вилйено до Ал-Таріка.

MEANWHILE TARZAN AND TOMMY, CONDEMNED TO SERVE AS GALLEY SLAVES, TOILED PAINFULLY AT THEIR OARS.

А тимчасом Тарзан і Том, засуджені до ґалери, день і ніч тяжко веслували, не знаючи, що принесе їм завтрішній день.

NEARBY A BOSUN BEAT TIME, AND THE CRUEL SLAVE-MASTER CRACKED HIS THREATENING WHIP!

Побіч них вибивав один пірат молотком у такт для рівномірного веслування, а другий витраскував батогом понад плечами невільників.